

Latweeschu Awises.

Nr. 13. Zettortdeenâ 29tâ Merza 1834.

No Dohbeles.

20tâ Merz deenâ pawaddijam us kappeem sawu zeenigu mahzitaju L. Richter. Sama tehwa pehdâs eegahjis winsch 9 gaddus Dohbeles un Behrsmuischas Latweeschu draudsei par dwehfelu gannu bijis. Deews winnu atnehme kad tikkai 31 gaddu wezs bija. Ur leelu schehlofchanu un nofkumschanu winna raddi un wissa draudse sahrkam pakkal gabje. Deews lai winna dwehfeli meelo, un pehz teem grubteem darbeem fo tas schein strahdajis, winnam preezigu duffechanu dohd!

Par kahdeem likkumeem dehl apprezeschanas.

Muhfu tehwu-semmê wihreets, pirms astonpatšmit, un seeweets, pirms seschpatšmit gaddus wezs, nedrihft laulibâ dohteets. Bet Oldenburga walstî, Wahzsemme, nesenn tahds likkums dohts, ka no wihrischkas kahrtas ne-weens, kas wehl 21 gaddus naw wezzumâ, nedrihft apprezeteets. Tikkai augstais, tahs semmes waldotis Leelkungs spehj, teem, kas pehz tam mefle, to brihwibu doht, lai, pirms wehl tannis likkumâ nofpreeftôs gaddôs, warr seewu nemt. Kad kautkahds Oldenburgas pawalstneeks ahrypûs sawas tehwu-semmes jaunaks, ne ka 21 gaddus wezs, apsewojahs, tad gan schi lauliba netohp schkirta, bet tam wihram jazeesch 4 neddelas zeetumâ. Wihrischkeem, kam no kautkahdahm nabbaga- un uppura-lahdehm jeb beedribahm teel palihdsiba dohta, pawissam naw brihw, seewu nemt. Ja winni sweschâ walstî, scham likkumam prettium darridami seewu apnemm, tad ta seewa pawissam neteek eelaista Oldenburges walstis rohbeshds, un tam wihram lihds 6 neddelas zeetumâ jasehsch. —

Laikam winni tur tohs likkumus dehl apprezeschanas tik stiprus zehlfuchi, lai, jo jau winnu pahruns, zilweki parleeku newaischlojahs. — Laimigaki allasch schê effam; schê wehl baggata maise wisseem; schê weens ohtru wehl nestumm un ne-ehd falkuma-sahpês un — arri daschus Wahzsemneekus wehl schein pa-ehdinahst eespehjam!

Beregow.

Skohpiba un ischkeeschana.

Skohpajs naudu un mantu fagrahb neprah-tigi un bes kahda no winnas zerrejama labbuma; schkeedejs tapat atkal sawu baggatibu bes prahra un bes kahda pastahwiga labbuma is-tehre.

Sihststajs sawu labbumu pawissam nebau-da; tehrmannis sawu labbumu neleetigi bauda.

Skohpajs warr atgreesteets us ihstenu, widde-ju zellu; schkeedejam, jo tahlaki nomaldahs, jo grubtaka atgreeschana.

Sihststulis gan warretu, bet retti gribb atgreesteets; schkeedejs daschahrt gan gribbetu, bet — wairs newarr.

Skohpam drihs gaddahs eenaidneeki — schkeedejam draugi, kas dauds niknaki ne kâ eenaidneeks.

Skohpajs schehlojahs: ak! kaut jelle tahlaki buhtu pasteidsees sawâ zihnischanâ! — schkeedejs rand: ak wai! kaut jelle wehl tik tahlu nebuhtu!

Skohpums ir wissas negantibas sakne, bet is-schkeeschana kohks, pilns ruhktu abbelu.

Skohpu behdas wahrdšina; schkeedeju kahriga palaischana nobende. Gallâ weenam bailes, oh-tram skummiba par algu.

Ne retti, kas jauns schkeedejs bijis, firmas deenas par skohpuli paleek.

Daudfahrt gaddahs, schkeedigs mantineeks
frohpa krahjeja mantu dabbu, to smeedams is-
kaifa un fahlitahm affarahm pehz laikâ apraud.

Ne fenn schoseem' man gaddijahs: us Nihgu
brauzoht frohgâ, fur nahti meeru mettu, panah-
zu diwus pasihstamus nahburgus: Ritrin
Birni, ar uswahrdu Sillamaurin un
Schlampan Libberti, ar uswahrdu Stal-
tik.

Birnam mahjâs pilna naudas-lahde puf-
dutscha atflehgahm aisslehgta un noslohgotâ kam-
bari, paschâ dibbinâ, appaksch wezzeem krah-
meem gudri glabbata. Laikam purmallâ jau zit-
ta manta wiltigas, grabbigas pafaules naggeem
un behrnu kahrigai muddischanai paslehyta.
Winna zetta-zibbâ bija tiktik wehrdinu = mehrs
kannepu = grubfli un pellawaine maife winna zet-
ta-kullé; leddohts uhdens winna dsehrens. No-
walkati, plahni swahrzini winna faufus, wez-
zus kaulus knappi ween ko fedse — no winna
tehrina frohdsineeks jau renti nefadsih, jo tas,
fad winnu farehkina, ne denuschku maksa. — Râ
tillens notirpis, fâ trammigs isbehdsis sunnihts
faktinâ eelihdis, attahlu no zitteem fawu garroh-
finu greimmo, gluhnedams ar schehligahm azzim
us teem, kas labbakus waffarinus turr', neka
winsch.

Bet Libberts jau zittahds puika! Taggad
tschetri neddeli, kamehr tehru glabbaja. Tas
winnam peezus wezzus dahlderns un bes behres
wajjadabahn sudraba rublôs kahdu pahru fim-
tinu atstahje. — Nu! Tee rubli jau ismeeloti.
Schowaffar winsch patlabban pee teem dahlde-
reem un — flaweta laime! — zaur winna de-
wigu prahtu neween wezzam Birnam un pa-
scham, bet arri wisseem Latweescha, Pohla,
Kreewa, Leischa un Jggauna zetta = wihreem
brangs dundurhts galwinâs tiks.

Es sawâ firbt noschelodamees us abbeem us-
fattohs un winnu abbeju gallu paredsu, gluschi
tâ, fa jau gandriht woi buhtu notizzis.

Birns scho paschu seemu wehl baddâ mirf;
winnam schehl buhs, pa-ehstees, jo winsch ir
dsirdejis, Kreewu = semmè maife ne-essohht isde-
wusees un schè arri pahrllecku dahrga palikschohht.

Bailigs no laupitajeem winsch fawus wezzus
dahlderns gribbehs tal eserinâ noslihzinahht, kas
winna mahjas turwunâ, bet fasaldinajees winnu
wahjiba pahrnems un nahwe winnu panahks,
pirims wehl fawu darbu pabeidsis. Winna pak-
kal palikfuschji rabdi winnu neapraudahs, winna
flawa stary zeema-laudim suddihs lihds fa winnu
buhks apbedduschi un ja winnu kahds peeminnetu,
tab tas notiftu ar to peefohdinaschanu: Ne toh-
pi tahds nefahstigs, ubbadstigs piuk-
kata, kahds tas wezzais Ritrin Birns
bija!

Libberts fawu tehru = tehru mahju nahfoshâ
pawaffarâ kungam atdohs; winna atstahht man-
ta tiks uhtrupè pahrdohht un kad nu winna al-
meekscheteem fauleem darbs negribbehs patikt,
tab drihsunâ Juhs winnu redsefet us frohna
darba aisdsemohht, fâ laikam wasanku. Winna
dsihres = beedri us winna neuskattifees un seewa
ar fihkeem behrnuineem raudahs ruhstahm affa-
rahm par Libberta neprahhtigu; grehzigu dsihwo-
fchanu, kas winnu paschu lihds ar winna tu-
wafceem peederrigeem nelainè un kaunâ wedde.

Tas widdus = zelsch ir katru reisi tas ihstajâs,
drohshajâs; pa abbahm puffedm rohnahs grab-
wi, ne retti arri dsillas kraujas, stahwas, nah-
wigas noleijas — nepeedurrees teem pahrllecku
tuwu, tu warretu skahdè kluht! — Baudi Dee-
wa dahwanas, — winnas baudischanas labbad
dohhtas, — bet ar prahtu, ar fahhtigu mehru;
neaisflehdsi fawu rohku draugam, eenaidneekam
un nabbagam, bet apdohma katru reisi, fa see-
wa un behrni, wezzaki un pagasts tew tuwaki
pee firbs, neka sweschineeks; papreeksch dohbi
winneem, kas peeklahjâhs un tad tam leekam
prahhtajam pehz fawa spehka.

Sihstajâs un schkeedejs — abbi ubbagam lih-
dsigi rehkinajami; weens jau irr muhschigs ub-
bags, kam kulle sawâ laikâ naw peepildama;
ohtrajs tiks pehz ne ilgu laizinu, neween tâ sak-
soht, bet eeksch pateefibas, par ubbagu, kam
zaura kulle, fur wiffas dahwanas zauri schluhd.
— Bet tas fahhtigais, kas deewabi-
jigs un prahhtigs, ir katru reisi istiz-

zis; woi dauds, woi maf mantas tam buhtu, winnam weenumehr Deewa fwehtiba!

U. W. Ufers.

Teefas fluddinaſchanas.

Us pawehleſchanu tahs Keiſerifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis ic. ic. ic., tohp no Gaweſes pagasta teefas wiſſi parradu deweji ta Suſtes Krihzburga ſaimneeka Sihlu Jahna, kas ſawas mahjas ſlimmibas dehl ilgati waldbiht neſpehi, uſaizinati, lai ſawas parradu praſſiſchanas lihſf imo Mei mehneſcha deenu f. g. pee ſchahs pagasta teefas ſinnanu darra.

Gaweſes pagasta teefa 1mâ Merz 1834. 2
(L. W.) ††† Gelfe Matihš, pagasta wezzakais.
(Nr. 103.) J. Beltſohn, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Us pawehleſchanu tahs Keiſerifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis ic. ic. ic., tohp no Krohna Behrsmuiſchas pagasta teefas wiſſi parradu deweji to lihſſſchinnigu ſaimneeku — prohti ta Behrsmuiſchas ſaimneeka Dihzmannu Kahrla, to Udſemuiſchas ſaimneeku Rohdſu Zanna un Piktſchu Ewarta un ta nomirruſcha Kreiesmuiſchas ſaimneeka Buhdu Kriſtapa, kas ſawas mahjas neſpehziabas dehl nodewuſchi un par kurreu mantahm konkurſe noſpreeſta, — uſaizinati, lai lihſf 14to April f. g. ar ſawahn taiſnahm parradu praſſiſchanahm ſcheit peeteizahs, ar to peefohdinaſchanu, ka wehlaſi wairs netapš peenemti un ſaudehš ſawu teefu.

Krohna Behrsmuiſchas pagasta teefa tanni 21mâ Merz 1834.

(L. S.) ††† Kiffe Uns, peefeſhdetais.
(Nr. 167.) Müller, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Us Kuldigas aprinka teefas pawehleſchanu tohp no Seſſihles pagasta teefas ſinnamš darrihš, ka 31mâ f. m. deenâ pee ſchihs pagasta teefas Seſſihles muiſchâ taš ſchejenigš muzzineekš, ſauzamaš Wohl, uſtropè uš deeneſtu tapš iſfohlitš — un tee kaš winnu uš deeneſtu grihb pirkſt, tohp ſaaiizinati, lai tanni peeminnetâ terminâ ſcheit ſanaſh.

Seſſihlè, 1otâ Merz 1834. I
Piſlu Janniš, pagasta wezzakais.
(Nr. 29.) Wilhelm Hauk, pagasta teefas ſrihweris.

No Jahneem 1834 lihſf Jahneem 1835 tapš taš pee Tulkumeš Krohna meſcha funga muiſchas peederriğš bijiš Nadſina krohgš wairakſohlitajeem uš renti iſdohtš; — tadehl tohp wiſſi tee, kam patiktu ſcho krohgu uſnemt, uſaizinati, lai 29tâ Merz f. g., kaš par to weenigu iſfohlifchanas terminu noliktš tappiš, pee Dſholes muiſchas pagasta teefas atnahſ un ſawu ſohliſchanu peeteiz.

Krohna Dſholes muiſchas pagasta teefa tanni 1mâ Merza 1834. I

(S. W.) ††† Biſſain Zahn, peefeſhdetais.
(Nr. 12.) J. Groſſet, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Us Kurſemmeš kambara teefas pawehleſchanu tapš taš zittahrt pee Krihwesmuiſchas meſcha funga muiſchas peederrigš krohgš no Jahneem 1834 lihſf Jahneem 1835 uš weenu gaddu 3otâ Merz f. g. pee ſchahs pagasta teefas uš arrenti iſdohtš; kur arr tahš plaſſchakas ſinnaš dabuht warr.

Kalnzeemas pagasta teefa 1otâ Merz 1834. I
Joh. Uhdre, pagasta wezzakais.
(Nr. 57.) Nott, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

No Dohbeles pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam kaſdas parradu praſſiſchanas pee ta Dohbeles Wahzmahtaja ſaimneeka Reſku Frizza buhtu, kas ſawas mahjas neſpehziabas dehl atſtahiš, uſaizinati, lai lihſf imo Mei f. g. ſcheit peeteizahš, ar to pamahziſchanu, ka wehlaſi neweens wairs netapš peenemtš.

Dohbeles pagasta teefa 17tâ Merz 1834. 2
E. Blumienselbt, pagasta wezzakais.
(Nr. 210.) L. W. Ewertš, pagasta teefas ſrihweris.

* * *

Tee pee Krohna Digganawes muiſchas (wahziſti: Dubena) peederrigi krohgi, prohti taš Wandau, Spiſtin, Debbeš, Gehran un Laudihſt krohgus, ka arri ta mohdereſchana no 40 ſlauzamahm gohwim, tapš 7tâ un 14tâ April f. g. pee ſchahs pagasta teefas uš arrenti, preekſch to laifu no 12ta Juni 1834 lihſf 12tu Juni 1835, iſfohliti. Kam patikſchana uš ſcheem krohgeem ſohliht, tohp uſſaulti, lai tanniš wirſpeeminnetâš deenâš ar peenahkamahm drohſchibaš apgalwoſchanahm ſcheit peeteizahš un ſawas ſohliſchanas peebild.

Digganawes pagasta teefa, 24tâ Webruar 1834. 2
(L. S.) ††† Ruſſin Furre, pagasta wezzakais.
(Nr. 40.) Leopold Förſter, pagasta teefas ſrihweris.

Zittas flubdinafchanas.

Wiffi no dsintas Meddenes muifchas iegahjufchi zilweki tohp usfankti lai 4 neddelu ftarpâ pee fchihš muifchas waldfchanas peeteizahš un fawas parrada patiffufchas Krohna nodohfchanas aisdmafä — pehz fo tee atfal fchihš muifchas jaunâ rewifijes rulli tapš usnemti.

Meddenê, 10tâ Merz 1834. 3
Meddenes dsint = muifchas waldfchana.

Wiffi pahrobefchneeki, pee ka Krohna Wirzawas draudfes lohjekli deenestâ irraid jeb few ufturrahš, tohp zaur scho usajimati, lai tahdus Krohna Wirzawas draudfes lohjeklus, fam peerahdfchanas fihmes naw ka winni pee tahš jaunâs dwehfelu rultu usnemfchanas peerakfitti irraid, wifewehlaki lihds 7to Upril f. g. fcheit atraida, un bes tahdahm parahdfchanas fihmehm neturr; jeb kad tam prettim darritu, lai finm, ka wiffa atbildofchana furra zaur nepeerakfifchaniu weena zilweka rastohš, tif us winneem krittihš.

Krohna Wirzawâ, 23fchâ Merz 1834. 2
Amtsbraht Wormš.

Tas pee Krohna = Smahrdes muifchas peederrigg Jannu = frohgš no nahfofcheem Jahneem, un tas brankufhsis turpat no 1ma Dtktober 1834 us renti is-

bohdamš. Bes tam diwi lauku fargu weetas turpat dabbujamas. Kam tihl, lai ftaidraku finnu pehz pee muifchas = waldfchanas peeteizahš.

Smahrde, 21mâ Webruar 1834. 2

Dehl isdohfchanas us nohmu, to no pehzminnetahm Krohna mescha fungu muifchahm us angftaku pawehlefchaniu atneentu frohgu no Jahneem f. g. us 1 gaddu, irr fchahdi tohrga termini nolifti:

- 1) preefch to Emburges mescha fungu frohgu — us 26tu Merz f. g. pee Greenwaldes pagasta teefas;
- 2) preefch to Baldohnes mescha fungu frohgu — us 27tu Merz f. g. pee Baldohnes pagasta teefas;
- 3) preefch to Klihwes mescha fungu frohgu — us 30tu Merz f. g. pee Kalnazeemas pagasta teefas;
- 4) preefch Wezzu muifchas mescha fungu frohgu — us 31mu Merz f. g. pee Wezzu muifchas pagasta teefas.

Kam patiffchana schohs frohgus us nohmu nemt, lai tannis peerahditš tohrga terminš pee tahm minnetahm pagasta teefahm peeteizahš, fawu fohlfchaniu un pahrfohlfchaniu finnamu darra un tad to tahfaku fagaiba. 2

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 19tâ Merza 1834.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Rp.		Rb.	Rp.
3 rubli 6½ kap. papihru naudâs gelbeja	1	—	1 pohds kennepu	—	60
5 — papihru naudâs	1	37	1 — linnu labbakas furtes — —	2	60
1 jaunš dahlderis	1	32	1 — — flitakas furtes — —	2	30
1 puhš rudju tappe mafsahtš ar	1	50	1 — tabaka	—	90
1 — kweefchu	1	80	1 — dseltes	—	65
1 — meefchu	1	—	1 — fweesta	2	30
1 — meefchu = putrainnu — —	1	50	1 muzzâ filku, preefchu muzzâ — —	5	50
1 — ausu	—	70	1 — — wihfchnu muzzâ — —	5	75
1 — kweefchu = miltu — —	2	20	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudju = miltu — —	1	70	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudju = miltu — —	1	50	1 — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firnu	1	30	1 — fmalkas fahls	4	—
1 — linnu = fehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauða ftahw ar papihres nauðu weenâ mafsä.		
1 — kennepu = fehklas	1	20			
1 — kimmenu	1	5			

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augftas waldfchanas puffes: Hofbraht von Draunfchweig, grahm. pahrlufkotais.